

שנינו, פתוב ויקרא אל משה וידבר ה' אליו. וכתוב (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל ה'. והרי בארו את הדבר, כאן דרגה אחת, ואחר כך דרגה אחרת. אף כאן, וידבר ה' אל משה - דרגה אחת. ואחר כך, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך - דרגה אחרת. והכל עולה במשקל אחד, ומשרש אחד הפל התחבר.

אחרי מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב) עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה. וכתוב (שם ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה. הפסוקים הללו קשים זה על זה. אלא כך שנינו, עבדו את ה' ביראה - שפל עבודה שרוצה בן אדם לעבד לפני רבונו, בראשונה צריך יראה, לפחד ממנו. ומשום הפחד של אדונו ממצא אחר כך שיעשה בשמחה את מצוות התורה, ועל בן פתוב, (דברים י) מה ה' אליהך שאל מעמך כי אם ליראה.

וגילו ברעדה - שאסור לאדם לשמח יותר בעולם הזה. וזה בדברי העולם. אבל בדברי תורה ובמצוות התורה צריך לשמח. אחר כך ימצא אדם שיעשה בשמחה את מצוות התורה, שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

רבי אבא אמר, עבדו את ה' ביראה - סוד הדבר הוא. עבדו את ה' ביראה, איזו יראה כאן? אלא כמו שבארנו, שכתוב (משלי א) יראת ה' ראשית דעת, וכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. יראת ה' - כך נקרא הקדוש ברוך הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה - מי שרוצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה מקום מתחיל, ובאיזה מקום יכון את העבודה ליחד את שם רבונו? תזר ואמר, ביראה. ביראה היא הראשית, ממטה למעלה. (בא ראה בני אהרן הרי בארנו והרי נתבאר הדבר).

וי' אליו. וכתוב, (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל יי'. והא אוקמוה מלה, דהכא דרגא חד. ולבתר, דרגא אחרא. אוף הכא, וידבר יי' אל משה דרגא חד. ולבתר ויאמר יי' אל משה דבר אל אהרן אחיך, דרגא אחרא. וכלא, בחד מתקלא סלקא, ומן שרשא חד פלא אתחבר.

אחרי מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב) עבדו את יי' ביראה וגילו ברעדה. וכתוב, (תהלים ק) עבדו את יי' בשמחה באו לפניו ברננה. הני קראי קשיין אהדדי, אלא הכי תאנא, עבדו את יי' ביראה. דכל פולחנא דבעי בר נש למפלח קמי מאריה, בקדמיתא בעי יראה, לדחלא מגיה, ובגין דחלא דמאריה, ישתפח לבתר דייעביד בחדוותא פקודי אורייתא. ועל דא כתיב, (דברים י) מה יי' אליהך שואל מעמך כי אם ליראה.

וגילו ברעדה. דאסיר ליה לבר נש למחדי יתיר בעלמא דין. האי במלי דעלמא, אבל במלי דאורייתא ובפקודי דאורייתא, בעי למחדי. לבתר, ישתפח בר נש דייעביד בחדוותא פקודי אורייתא. דכתיב, עבדו את יי' בשמחה.

רבי אבא אמר, עבדו את יי' ביראה. (דף ע"ב) ויאמר להוואבזהא ביראה אהכא לפמה

דאוקימנא, דכתיב, (משלי א) יראת יי' ראשית דעת, וכתוב, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת יי'. יראת יי', קדשא בריך הוא הכי אקרי. רבי אלעזר אמר, עבדו את יי' ביראה, מאן דבעי למעבד פולחנא דמאריה, מאן אתר שארי, ובאן אתר יכוין פולחנא ליחדא שמא דמאריה. הדר ואמר ביראה, ביראה הוא שירותא, מתתא לעילא. (תא חיי בני אהרן הא אוקימנא וקא אתמר מלה).